

Történelemóra másképp

A Biatorbágyi Általános Iskola 6. évfolyama dr. Hidán Csaba történelmi előadásán vett rész 2017.01.27-én. A régész - történész az *AranySzablya vívőiskola vezetője* egy-egy korszak emberének életét mutatja be hallgatóinak.

Nekünk a XVI. század végét és a XVII. század elejét hozta közelebb.

Csaba bácsi egy erdélyi nemes ruhájába és szerepébe bújva mesét nekünk a végvári vitézek életéről. Hozott magával két társat is. Az egyik egy török legény volt Anatóliából; a másik a Siófoki Hagyományörző Egyesület alapítója és vezetője, Leila. Ő magyar íjásznak öltözött be, mivel az erdélyi nemes kisasszonyok szívesen fogtak fegyvert a pogány ellen.

Először a végvári párviadalokkal ismerkedhettünk meg. Bajvívásra többféleképpen hívták ki az ellenfelet. Odamentek a várhoz, és bekiabálással szereztek méltó harcost. Előfordult az is, hogy kiabálás helyett a vár kapujába vágták a kopjájukat mondván, hogy álljon ki ellene az a vitéz, aki a kopját ki meri húzni.

A levél küldése is kedvelt kihívási mód volt. Először a „szép levélben”, dicsérték a másik vitézségét és párbajra hívták. Ha erre levélre nem válaszol a kihívott, akkor „mocskos levelet” kapott, amelyben becsmérelték. Ha ekkor sem állt ki, akkor a katonák a gyávát kivetették maguk közül, ami rosszabb volt, mint a fizikai halál. A magyarok lehúzták a csizmáját, elvették fegyvereit, aztán felültették háttal egy lóra és a lovat meghajtották. A törökök szintén megfosztották fegyverétől, csizmájától a gyávát, szájába disznófarkat raktak, felültették egy disznóra és elzavarták.

A remek harcosok nagy becsben álltak, s elismerték a másik vitézségét is. A törökök a magyarok elleni hadviselés kezdetén még azt mondták "hogyan egy harcos nép van, csakis a török". A várháborúk idején megismert magyar hősiesség aztán átváltoztatta a mondást: "két harcos nemzet van, a magyar és a török".

Csaba bácsiék nemcsak beszéltek a vívásról, hanem be is mutatták annak menetét. Közülünk választottak igazlátókat, akik a harc tisztaságára ügyelhettek.

Ezt követően a fegyvereket mutatták be. Ezek közül a szablya volt az egyik. A magyar szablya pengéje egy kicsit hajlított volt, míg a töröké nem. A két fegyver éle is eltért. A magyarok pengéjének az egyik oldala teljes hosszában éles volt, míg a másik oldalon csak az utolsó háromnegyed részén volt él.

Minden katona hordott övébe dugva egy kis kést, melyek csak markolatuk anyagában tértek el. Az övükön volt még tarsoly is, amelyben a tűzgyújtáshoz szükséges eszközöket (tapló, kovakő) és a sebek bekötésére szolgáló vászondarabot tartották.

Szintén ide erősítették fel a nyílvevőket tartalmazó tegezeket is. Leilának kettő is lógott az övén, mert Ő mindkét kezével tudott nyilazni, amit be is mutatott.

Aztán jöttek a fokosok pl.: a balta-, a csákány- fokos. Mindegyikről megtudtuk, hogy a csatában hogyan használták. Ezután bemutatták a magyarok páncélzatát. A magyaroknál a rákfarkú sisak terjedt el, mert hátul mint a rák teste lemezekből állt, így könnyen lehetett benne mozogni. További különlegessége a mozgatható orrvédő volt, amely az arcot védte a sérülésektől.

A török láncinget viselt. Az ing alatt egy hosszú felső és egy nadrág volt. Fején turbánt hordott, amely bőrsapka köré tekert anyagból állt. Attól függően, hogy milyen pozícióban volt a turbán viselője, selyemből vagy vászonból tekergethette fejdíszét. A törökök akkora turbánt használtak, hogy ha elestek az egyben a halotti leplük lehetett.

Volt olyan gyerek, aki vívhatott az anatóliai vagy az erdélyi katonával. Én személy

szerint nagyon élveztem ezt, bár a kezembe vett szablyát két kézzel tudtam csak megfogni.

Írta: Gaál Zsófia és Kozma Dóra 6. e